

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія

ПРАВО

Випуск 31

Том 1

Ужгород-2015

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ.....7

Алексеева І.М. ФАРМАЦЕВТИЧНІ ПРАВОВІДНОСИНИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ.....	7
Корольова Ю.В. ДЖЕРЕЛА ПРАВА: БАГАТОМАНІТНІСТЬ НАУКОВОГО РОЗУМІННЯ ТА ЄДНІСТЬ СУТНОСТІ.....	10
Краковська А.Є. ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНІЙ ЮРИДИЧНІЙ НАУЦІ.....	14
Кульгавець Х.Ю. ПРАВОВІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ РАДЯНСЬКИХ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ НА ЗАКАРПАТТІ.....	20
Переш І.С., Зан М.І., Руснак В.І. ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В СИСТЕМІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ВИРІШЕННЯ ЮРИДИЧНИХ КОНФЛІКТІВ.....	24
Пеца Д.Д. ПРОБЛЕМИ УНІВЕРСАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ.....	27
Проць О.Є. РОЛЬ ТРЕТЬОГО СЕКТОРА У ПРАВОВОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДІ В УКРАЇНІ.....	29
Пунько О.В. ФУНКЦІЇ ПРАВАЗАСТОСОВНИХ АКТИВ.....	34
Ситар І.М. ОНТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КРИТИЧНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРОЦЕСІ АКУЛЬТУРАЦІЇ.....	37
Сухацький Р.П. ВПЛИВ ЗАКОНОДАВСТВА НА РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА Й ДЕРЖАВИ ЗАГАЛОМ НА ПРИКЛАДІ ЗАКОНІВ ХАММУРАПІ.....	40
Тітомир-Зотова О.С. ПРИРОДНО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ПРАВА ЯК ІДЕЙНА ОСНОВА ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ.....	47
Урсуляк О.В. ПРАВОВІ ОСНОВИ УЧАСТІ ПРИСЯЖНИХ У ЗДІЙСНЕННІ СУДОЧИНСТВА В ЗАКАРПАТТІ У СКЛАДІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1919-1939 РР.).....	50
Хамула П.І. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	54
Шебаніц Д.М. СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ТЕОРІЇ «ПОКОЛІНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ» В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІЖДЕРЖАВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	57
Щетініна Т.О. ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ УРЯДУ: ДОСВІД ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.....	61

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО;

МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО.....65

Белов Д.М., Лазорик Є. БІПАТРИЗМ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ.....	65
Белов Д.М., Тишков С.С., Грищенко І.В. ВДОСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ ШЛЯХОМ ПЕРЕТВОРЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ: ОКРЕМІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ.....	71
Грищенко І.В. АПАРАТ ПАРЛАМЕНТУ: ПОВНОВАЖЕННЯ, ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ І ДІЯЛЬНОСТІ.....	75
Грובה В.П. СИСТЕМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПОЛЬЩІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ В УКРАЇНІ.....	78
Карпінська О.Б. УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК СУБ'ЄКТ ПРАВАЗАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	82
Кеменяш Р.Ю. ПРОЦЕС РОЗВИТКУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ: ТЕОРЕТИЧНІ ПОНЯТТЯ.....	86
Костюк І.В. КОНСТИТУЦІЙНА ПРАВСУБ'ЄКТНІСТЬ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ.....	89

ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В СИСТЕМІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ВИРІШЕННЯ ЮРИДИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

LEGAL FACTS IN THE PREVENTION AND SETTLEMENT OF LEGAL CONFLICT

Переш І.Є.,

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри теорії та історії держави і права
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Зан М.І.,

*студентка V курсу юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Руснак В.І.,

*студентка IV курсу юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Стаття присвячена розкриттю місця та ролі юридичних фактів у системі юридичної конфліктології. Юридичний факт є необхідною передумовою як виникнення конфліктної юридичної ситуації, так і безпосереднього виникнення конфліктних правовідносин. Добре продуманий комплекс юридичних фактів за рахунок надання юридичного значення тим чи іншим життєвим обставинам значним чином впливає на динаміку розвитку юридичних конфліктів, направляє їх у потрібне русло, сприяє їх ефективному вирішенню та попередженню.

Ключові слова: юридичний факт, юридична конфліктологія, юридичний конфлікт, конфліктна ситуація, вирішення та попередження юридичних конфліктів.

Статья посвящена раскрытию места и роли юридических фактов в системе юридической конфликтологии. Юридический факт является необходимым условием как возникновения конфликтной юридической ситуации, так и непосредственного возникновения конфликтных правоотношений. Хорошо продуманный комплекс юридических фактов за счет предоставления юридического значения тем или иным жизненным обстоятельствам значительно образом влияет на динамику развития юридических конфликтов, направляет их в нужное русло, способствует их эффективному решению и предупреждению.

Ключевые слова: юридический факт, юридическая конфликтология, юридический конфликт, конфликтная ситуация, решения и предупреждения юридических конфликтов.

The article is devoted to the place and role of legal facts in the system of legal conflictology. Legal fact is a necessary precondition for arising the conflict legal situation and also the direct arising conflict legal relationships. Well thought complex of legal facts by providing the legal significance one way or another life circumstances significantly affect on the dynamics of development of legal conflicts, direct them in the right direction, and promote to their effective solution and prevention.

Key words: legal fact, legal conflictology, legal conflict, conflict situation, solution and prevention of legal conflicts.

Актуальність теми. Необхідність та актуальність наукових досліджень проблемних питань юридичних фактів у сфері врегулювання конфліктних ситуацій сучасного суспільства визначається тим, що юридичні факти займають провідне місце в механізмі правового регулювання, виступають основою, єдиними підставами вирішення та попередження юридичних конфліктів, дозволяють усунути соціальні протиріччя, ефективно та раціонально врегулювати правовідносини.

Питання юридичних фактів і, зокрема, юридичних фактів, як підстав вирішення та попередження юридичних конфліктів завжди привертала увагу вчених-правознавців. Проблемні питання юридичних фактів та правової конфліктології знайшли своє відображення у працях таких вчених, як С. Алексєєва, М. Антоновича, М. Баглая, А. Венгерова, В. Денисова, А. Дмитрисєва, О. Дубовик, П. Євграфова, В. Казимирчука, В. Кудрявцева, С. Кудрявцева, М. Ко-

зюбри, Г. Кикоть, В. Лазарева, А. Ларіна, В. Погорілка, П. Рабіновича, Н. Савчука, Ю. Тихомирова, Ю. Тодики, В. Туманова, В. Шаповала та інших.

Однак, незважаючи на суттєві дослідження та розробки, проблема юридичних фактів у правовій конфліктології не втратила своєї актуальності, а навпаки, залишається дискусійною та актуальною. До сьогодні залишається спірним питання стосовно визначення місця та ролі юридичних фактів у системі вирішення та попередження юридичних конфліктів, що породжує необхідність ґрунтовного дослідження даної проблематики.

Виклад основного матеріалу. Конфліктом вважають крайнє загострення соціальних протиріч, що проявляється у зіткненні різноманітних соціальних спільнот, окремих індивідів внаслідок протилежності їх інтересів, цілей та тенденцій розвитку. Конфлікт – це протистояння, в якому кожна зі сторін переслідує соціально значущі для себе цілі та прагне зайня-

ти позицію несумісну і протилежну по відношенню до інтересів іншої сторони.

Тривалий час соціальний конфлікт вважався деструктивним фактором, негативним суспільним явищем. Проте в останні роки конфлікти все частіше трактуються як закономірності суспільного розвитку, способи розв'язання соціальних протиріч, які мають позитивне значення для функціонування суспільства. Це, зокрема, впливає з того, що конфлікт усуває протиріччя між сторонами, дозволяє більш повно оцінити індивідуально-психологічні особливості індивідів, які беруть участь у конфлікті, служить джерелом розвитку особистості, міжособистісних відносин, виступає засобом самоствердження та соціалізації особистості [1, с. 5-7].

Конфліктологічна наука виходить з того, що соціальний конфлікт є нормальним явищем суспільного життя, природним феноменом, який породжений складним і суперечливим життям суспільства. Він виникає, розвивається та вирішується у конкретній соціальній ситуації, властивій кожному соціальному суб'єкту. З огляду на це, соціальний конфлікт варто розглядати, як привід для розв'язання суперечностей, необхідну умову існування у суспільстві соціальних норм та інститутів, які призначені врегулювати конфліктну взаємодію та здійснювати обмін інформацією між соціальними суб'єктами.

Юридична наука, адекватно реагуючи на вищенаведені реалії, не змогла залишитись осторонь таких подій, свідченням чого стало запровадження у рамках соціології права нового напрямку – юридичної конфліктології. Це, в першу чергу, пов'язане з тим, що соціологія права тісно взаємодіє з проблематикою соціальних конфліктів, які особливо помітні у процесі правотворчості при моделюванні правоутворюючого інтересу під час узгодження різноманітних конфліктуючих один з одним соціальних інтересів та у процесі правозастосовчої діяльності.

Юридичний конфлікт є різновидом соціального конфлікту, який характеризується протистоянням суб'єктів права з протилежними та суперечливими інтересами, потребами, цінностями або знаннями з приводу застосування, порушення або тлумачення правових приписів і тягне за собою юридичні наслідки. Проте, варто не забувати, що обов'язковою умовою визнання соціального конфлікту юридичним є наявність у його предметі спірного юридичного факту й можливість попередження та вирішення протистояння сторін тільки за допомогою правових процедур.

Юридична конфліктологія вивчає ті конфлікти, які характеризуються правовим аспектом, правовою позицією та пов'язані із реальними правовими відносинами, що породжені юридичними фактами.

Самі ж юридичні факти слугують підставою виникнення, зміни і припинення правовідносин. До них відносяться конкретні життєві обставини, з якими норми права пов'язують настання правових наслідків. Проте, варто не забувати, що не кожна життєва обставина є юридичним фактом і тягне за собою юридичні наслідки, а лише така, з якою нор-

ми права пов'язують настання правових наслідків. Це свідчить про дуалізм юридичних фактів, який залежить як від конкретних життєвих обставин, так і від визнання державою цих обставин юридичними фактами.

Виходячи з того, що юридичні конфлікти є своєрідними специфічними правовідносинами, ми можемо стверджувати, що без юридичних фактів неможливе ні виникнення, ні зміна, а ні припинення жодного юридичного конфлікту.

Це дозволяє зробити висновок про те, що у системі юридичної конфліктології юридичні факти носять своєрідний троїстий характер.

По-перше, юридичний факт є підставою виникнення конфлікту.

У динаміці юридичного конфлікту юридичний факт є необхідною передумовою як виникнення конфліктної юридичної ситуації, так і безпосереднього виникнення конфліктних правовідносин.

Будь-який юридичний конфлікт виникає і розвивається з протистояння суб'єктів конфлікту в межах певної соціальної проблеми, для вирішення якої згодом вдаються до можливості правового регулювання. Це дає можливість стверджувати, що спір про право впливає зі спору про певний факт. Будь-який спір про право в переважній більшості випадків починається з неюридичних домагань – спору про факти, а згодом переростає у чисто юридичний конфлікт або суперечку про право [2, с. 10-11].

При цьому важливо визначити момент переростання соціального конфлікту в юридичний. Адже юридичний конфлікт тому і юридичний, що на нього поширюються норми права. Соціальний конфлікт набуває статусу юридичного тільки з моменту дії норми права (наприклад, з моменту складання протоколу про адміністративне правопорушення, порушення кримінальної справи і т.п.).

Якщо дії як юридичні факти часто залежать від волі самих суб'єктів конфлікту, то події, що відносяться до юридичних фактів і стали передумовою виникнення конфліктної юридичної ситуації, – це факти, походження яких не пов'язане з волею суб'єктів конкретного правового конфлікту. Тут важливо усвідомити, що події можуть бути пов'язані з волею людей, проте вони можуть бути і не пов'язані з волею суб'єктів саме того юридичного конфлікту, передумовою якого виступає юридичний факт. Прикладом може свідчити така подія, як смерть людини, що тягне за собою відкриття спадщини і призводить до виникнення конфліктної юридичної ситуації, суб'єктами якої будуть спадкоємці, від волі яких не залежала смерть спадкодавця. Якщо ж спадкоємці були причетні до смерті спадкодавця, то виникає інша конфліктна ситуація (між спадкоємцями і державою в особі правоохоронних органів), передумовою якої є такий юридичний факт, як правопорушення [3, с. 439-440].

Отже, для виникнення юридичного конфлікту в його чистій формі необхідним є юридичний факт – передумова виникнення конфліктної юридичної ситуації.

По-друге, юридичні факти є єдиною підставою доведення чи спростування певних конфліктних життєвих обставин.

Правовий конфлікт лежить в основі доказування, і саме він виступає єдиною можливістю, яка надається людині для встановлення на свою користь певного факту правозастосовчим органом. В основі конфлікту лежить початок правозастосування, оскільки тільки за допомогою спірних думок про факти і прийнятої правозастосовчим органом однієї з них за істину і стає можливим розв'язання спірних суспільних відносин, їх перетворення в беззаперечні правовідносини. Беззаперечність у даному випадку обумовлена вольовим тиском із боку законодавця, яка реалізується через діяльність правозастосовчого органу щодо застосування правових норм до певного адресата спірних суспільних відносин [4, с. 112].

Сама необхідність зняття інформаційної невизначеності щодо обставин конкретної конфліктної ситуації, яка потребує доведення та владного втручання, вимагає діяльності компетентних органів з отримання, фіксації, накопичення, зберігання, опрацювання, оцінки та використання відповідної інформації на основі юридичних фактів [5, с. 131].

У противному випадку кожен учасник правовідносин може трактувати юридичні факти і їх властивості по-своєму, що зупинить механізм правового регулювання і призведе до неможливості вирішення чи попередження юридичного конфлікту.

По-третє, на основі юридичних фактів здійснюється попередження та вирішення юридичних конфліктів (правозастосовча діяльність). У межах юридичної конфліктології даний аспект розглядається як основоположний засіб правового впливу на соціальні конфлікти.

Виходячи з того, що юридичні конфлікти є неоднозначними, мінливими та не схожими один на одного, важко визначити єдині форми та універсальні способи їх вирішення та попередження.

Якщо під завершенням конфлікту слід розуміти його припинення з будь-яких причин, то під вирішенням конфліктів треба розуміти тільки позитивну дію самих учасників або третіх осіб, які припинили протистояння мирними чи силовими засобами [1, с. 200].

Попередження конфлікту є більш корисною для суспільства діяльністю, ніж вирішення вже існуючого конфлікту. Тому на попередження конфліктів направлені значні зусилля суспільства та держави, які характеризуються їх впливом на можливих учасників конфлікту, мотивацію їх поведінки, об'єкти, сили і засоби, які використовуються до виникнення протистояння [6, с. 106-107].

Попередити конфлікт означає завчасно збагнути можливість його виникнення та усунути причину протиріч.

Юридичні факти є єдиною підставою вирішення та попередження юридичного конфлікту. Так,

наявність такого юридичного факту як вчинення правопорушення обов'язково потягне за собою виникнення юридичної конфліктної ситуації, яка буде вирішена і в майбутньому попереджена шляхом правозастосовчої діяльності держави в особі правоохоронних та судових органів.

При цьому основою застосування правових процедур, спрямованих на вирішення правового конфлікту, виступає складний юридичний склад – сукупність юридичних фактів у вигляді дій або неправомірної бездіяльності конфліктуючих сторін, або однієї з них.

У даному випадку ми можемо говорити про встановлення та застосування правоприміняючих юридичних фактів. Умовно кажучи, необхідність встановлювати такі юридичні факти у правовідносинах виникає у тих випадках коли норма, в якій закріплена правова модель факту, не дозволяє чітко визначити її властивості і наслідки, або ж сторона правовідносин не визнає ту чи іншу властивість чи наслідок правоприміняючого юридичного факту.

Саме в ході вирішення та попередження конфліктних ситуацій можливо стверджувати про наявність чи відсутність у кожному окремому випадку правоприміняючого факту й визначити необхідність його встановлення для розкриття істини. Діяльність учасників правовідносин направлена на встановлення правоприміняючих юридичних фактів і не зводиться до пошуку юридичних фактів та інформування одне одного про них. Адже сам процес пошуку істини, реальності супроводжується аналізом ситуації, норм права, окремих дій, наслідків, які вони спричиняють чи можуть спричинити [7, с. 69-70].

Конфліктна природа більшості юридичних фактів не тільки становить основу, зміст юридичної практики, а й утворює потенційні ситуації для юридичної науки та правової конфліктології [8, с. 3].

Висновки. Отже, підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновки, що тільки за допомогою спірних тверджень про юридичні факти і прийняття на основі законних підстав одного з цих тверджень за істину стає можливим вирішення і попередження конфліктних відносин, їх перетворення в беззаперечні правовідносини. Тільки настання юридичних фактів тягне виникнення відповідних юридичних наслідків і, навпаки, їх відсутність не дає можливості настання таких наслідків. Ефективна відповідальність не можлива без чіткого визначення умов її настання, тобто конкретних юридичних фактів.

За допомогою добре продуманого комплексу юридичних фактів, тобто шляхом надання юридичного значення тим чи іншим життєвим обставинам, можна значним чином впливати на динаміку розвитку юридичних конфліктів, направляти їх у потрібне русло, досягти їх ефективного вирішення та попередження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кудрявцев В.Н. Юридическая конфликтология / В. Кудрявцев. – М.: Институт государства и права РАН. – 1995. – 316 с.
2. Кудрявцев В.Н. Юридический конфликт / В. Кудрявцев // Государство и право. – № 9. – 1995. – С. 9-16.
3. Витрук Н.В. Общая теория государства и права. Том 3 / Н. Витрук. – М.: Инфра-м, 2002. – 528 с.

4. Новицкий В.А. Теория российского процессуального доказывания и правоприменения. Монография / В. Новицкий. – Ставрополь: Изд-во СГУ, 2002. – 584 с.
5. Бочаров Д. Щодо потреби загальнотеоретичного дослідження проблем юридичного доказування / Д. Бочаров // Право України. – 2002. – № 5. – С. 130-134.
6. Дятченко Л.Я., Данакин Н.С. Технология разрешения социальных конфликтов: учеб. курс / Л.Я. Дятченко, Н.С. Данакин // Социологические исследования. – 1993. – № 9. – С. 105-110.
7. Коструба А.В. Процесуальні засоби встановлення правоприпиняючих юридичних фактів / А. Коструба // Адміністративне судочинство. – № 3-4. – 2012. – С. 68-74.
8. Кривцова В.М. Юридичний конфлікт як феномен правової дійсності: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.12 / В. Кривцова. – Харків: Б.в., 2005. – 20 с.

УДК 342.7

ПРОБЛЕМИ УНІВЕРСАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

SOME ASPECTS OF THE UNIVERSALIZATION OF HUMAN RIGHTS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Пеца Д.Д.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
теорії та історії держави і права
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Стаття присвячена розкриттю окремих аспектів сутності універсалізації прав людини в умовах сучасної глобалізації та окремих наукових підходів до цієї проблеми.

Ключові слова: глобалізація, універсальні права, Загальна декларація прав людини, Європейський Союз.

Статья посвящена раскрытию отдельных аспектов сущности универсализации прав человека в условиях современной глобализации и ряда научных подходов к этой проблеме.

Ключевые слова: глобализация, универсальные права, Всеобщая декларация прав человека, Европейский Союз.

The article is dedicated to explanation of the nature of basic scientific approaches to the concept of "universal human rights" and features of their application in modern civilized environment.

Key words: globalization, universal law, the Universal Declaration of Human Rights, the European Union.

Постановка питання щодо універсалізації прав людини в умовах сучасної глобалізації вимагає відповіді на цілий ряд питань і, зокрема, відповідей стосовно сутності самого поняття «універсальні права», механізмів їх забезпечення і захисту, співвідношення універсальних прав із національними правами тощо.

Потрібно зазначити, що в сучасній науці, присвяченій даній проблематиці, відсутній єдиний підхід щодо сутності та механізмів забезпечення універсальних прав людини в сучасних умовах. Такий плюралізм пояснюється різним змістом, який вкладають дослідники в саме поняття «універсальні права людини». Якщо відштовхуватись від латинського «universum», що означає всю об'єктивну реальність у часі й просторі, то стосовно прав людини це буде означати їх всеохоплюючий характер і застосування до кожної людини або соціуму, незалежно від їх національності, релігії, культурних традицій, ментальних особливостей тощо.

Як відомо, базовим міжнародним актом, який фіксує такі права, є Загальна декларація прав людини 1948 року. Для Європи – Європейська конвенція із захисту основоположних прав і свобод людини

1950 року, Хартія фундаментальних прав Європейського Союзу 2004 року.

Виходячи з цих міжнародних правових актів, до таких прав, насамперед, відносяться право на громадянство, право на справедливе правосуддя, право на участь в управлінні державою, право на працю і підприємництво, право на освіту, право на доступ до культурних надбань свого народу і всього людства тощо.

Потрібно відмітити, що універсалізм, будучи об'єктивним наслідком глобалізму, в частині прав людини об'єктивно і закономірно визначає основу загальних стандартів цих прав. Водночас, як видається, він вимагає не тільки визначення стандартів, а й універсалізації механізмів їх забезпечення. Мало визначити універсальні стандарти – необхідно забезпечити універсальні механізми гарантій таких прав. Лише в такому випадку універсальні права будуть не формально-юридичною констатацією, а реальною правомочністю суб'єктів цих прав.

Саме тому, в сучасній науковій літературі, присвяченій даній проблемі, діапазон думок розходиться від позитивного з плюсом, до негативного з мінусом. Одні вважають, що універсальні права є реальним фактом сучасності [1, с. 227-228], інші ж, навпаки, –